

NOTITIE

Onderwerp	:	Aanpassen Gemeenschappelijke Regeling FUMO
Voorstel ter behandeling in	:	De vergadering van het algemeen bestuur
Status	:	Ter kennisneming
Portefeuillehouder	:	De heer Postma
Auteur	:	De heer Kouwen
Bijlagen	:	-
Vergaderdatum	:	15 december 2022
Agendapunt	:	4b

Besluit

Het algemeen bestuur:

- Neemt kennis van de aanpak om tot het aanpassen van de Gemeenschappelijke Regeling FUMO te komen.

Besluit (*in te vullen door bestuursondersteuner*)

- Conform advies
- Anders, namelijk [Klik of tik om tekst in te voeren](#).

Communicatie

Niet van toepassing.

Persbericht

- ja (concept persbericht toevoegen)
- nee

Toelichting

Inleiding

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) biedt het (wettelijke) raamwerk voor de gemeenschappelijke regeling (GR) FUMO. Na jaren van discussie in den lande over de legitimatie van een GR en de positie van de raden¹ is de Wgr aangepast per 1 juli 2022. Hiermee beoogt de wetgever een aantal knelpunten (op het gebied van democratische legitimiteit en positie vertegenwoordigende organen) op te lossen en een impuls te geven aan het principe van verlengd bestuur. De relevante wijzigingen voor de FUMO zijn geïnventariseerd en in onderstaand overzicht weergegeven (zie tabel). Een deel van deze wijzigingen geldt van rechtswege, voor andere wijzigingen geldt een overgangperiode van twee jaar (1 juli 2024).

Nr.	Wijziging	Grondslag (Wgr)	Hoe	Wanneer
1.	Zienswijzeprocedure bij treffen/wijzigen regeling	Artikel 1	Van rechtswege	Per 1-7-2022
2.	Aanpassen regels gevolgen uittreding	Artikel 9	Aanpassen GR	Voor 1-7-2024
3.	Zienswijze op voorgenomen besluiten	Artikel 10, lid 5	Aanpassen GR	Voor 1-7-2024
4.	Verplichting van het dagelijks bestuur om te reageren op zienswijzen	Artikel 10, lid 6	Aanpassen GR	Voor 1-7-2024
5.	Evalueren van de GR	Artikel 11a	Aanpassen GR	Voor 1-7-2024
6.	Afspraken over participatie	Artikel 10, lid 7	Aanpassen GR	Voor 1-7-2024
7.	Actieve informatieplicht	Artikel 17	Van rechtswege/ Aanpassen GR	Per 1-7-2022
8.	Regionale gemeenschappelijke adviescommissie	Artikel 24a	Van rechtswege	Per 1-7-2022
9.	Veranderingen in de begrotingscyclus	Artikel 34, 35	Van rechtswege	Per 1-7-2022
10.	Het recht van onderzoek	Gemeente- en provinciewet	Van rechtswege	Per 1-7-2022
11.	Onderzoeksmogelijkheden rekenkamers	Gemeente- en provinciewet	Van rechtswege	Per 1-7-2022

Het implementeren van de wetwijzigingen Wgr wordt in samenhang met de algehele herijking van de GR FUMO opgepakt. Dit resulteert in de volgende aanpak die is op te delen in drie sporen.

Spoor 1: Wijzigingen Wgr (nu t/m eerste helft 2023)

Vanaf voorjaar 2022 is afstemming over dit onderwerp gezocht met onze deelnemers. Dit is onder andere gedaan door de wijzigingen opiniërend voor te leggen aan het dagelijks bestuur (DB) en door de vertegenwoordigende organen (onder andere vergaderingen in het kader van begroting 2023, introductiebijeenkomsten raadsleden) mee te nemen in de wijzigingen Wgr.

Hieruit is het initiatief ontstaan om bij het vervolg samen met de griffierskring en de Veiligheidsregio Fryslân op te trekken. In het vierde kwartaal 2022 en het eerste kwartaal 2023 worden bijeenkomsten met de griffierskring georganiseerd om op te halen hoe betrokkenen aankijken tegen de wijzigingen Wgr. Het gaat om de volgende bijeenkomsten:

1. Donderdag 17 november: college voor raadsleden¹

FUMO neemt hierbij deel aan het rondetafelgesprek met betrokkenen (na het collegedeel).

2. Januari/februari 2023: oploop keuzes wijzigingen Wgr

FUMO neemt hierbij deel aan de gesprekken over de keuzes ten aanzien van de wijzigingen Wgr.

Het doel is om eerste helft 2023 een zo duidelijk mogelijk beeld te hebben van de wijze waarop de Friese volksvertegenwoordigers tegen de wijzigingen van de Wgr aankijken. De uitkomsten worden uiteindelijk verwerkt in de GR FUMO (spoor 3). Als er meer (dan de geplande) of andersoortige bijeenkomsten/sessies nodig zijn om tot een gedragen beeld te komen, dan zal hier op gepaste wijze invulling aan worden gegeven.

¹ Omwille van de leesbaarheid wordt gesproken over (gemeente)raden, de wijzigingen zijn in principe ook van toepassing op Provinciale Staten en het algemene bestuur van het waterschap (vertegenwoordigende organen in Fryslân).

Startnotitie

Het is de intentie om tussen de eerste en de tweede bijeenkomst een gezamenlijke startnotitie vanuit de FUMO en de Veiligheidsregio Fryslân opiniërend te laten bespreken in de vertegenwoordigende organen. Hierin lichten we het hoe en waarom toe, gaan we in op te maken keuzes, gevolgen en de termijnen met bijbehorende planning. Deze startnotitie krijgt vanzelfsprekend vorm in nauwe samenwerking met de griffies. Het bespreken van deze startnotitie in de raden, Provinciale Staten en algemeen bestuur waterschap draagt bij aan het verkrijgen van inzicht in de wijze waarop er in deze organen gedacht wordt over de wetswijzigingen in relatie tot de GR FUMO en Veiligheidsregio.

Spoor 2: Herijking GR FUMO (nu t/m eerste helft 2023)

In het algemeen bestuur (AB) van 16 december jl. is de planning van projecten FUMO besproken. Eén van de projecten is de herijking van de gehele gemeenschappelijke regeling FUMO. De implementatie van een deel van de wijzigingen uit de Wgr leidt ook tot het aanpassen van de GR. Het is daarmee logisch om de algehele herijking van de GR op te pakken in combinatie met de wijzigingen van de Wgr. De laatste herijking dateert van 2021 en de wijzigingen hierin spitsten zich met name toe op de Omgevingswet en de nieuwe sturing- en financieringssystematiek.

In het vakoverleg (VO) zijn leden uitgenodigd voorstellen aan te dragen voor de herijking van de GR FUMO. Deze voorstellen kunnen vervolgens in (een werkgroep van) het VO worden behandeld. De uitkomsten worden betrokken bij het wijzigingsvoorstel van de GR FUMO. Een eventuele uitkomst kan ook zijn dat er op dit moment geen verdere aanpassingen nodig worden geacht. De looptijd van de werkgroep is voorzien tot voorjaar 2023.

Spoor 3: Samenbrengen en besluiten (vanaf eerste helft 2023 t/m uiterlijk medio 2024)

Zodra een duidelijk beeld is ontstaan uit spoor 1 en 2 wordt een ontwerpregeling voorbereid. Hierin worden de resultaten van het herijkingstraject verwerkt. Deze ontwerpregeling wordt besproken in het dagelijks bestuur.

Vervolgens wordt de vertegenwoordigende organen de mogelijkheid geboden hun zienswijze naar voren te brengen. Na de zienswijzeprocedure worden de raden¹ door hun college gevraagd toestemming te geven voor het wijzigen van de GR FUMO. Ten slotte dient elk college te besluiten tot wijziging van de GR FUMO.

Afhankelijk van de uitkomst van het gehele traject zullen de wijzigingen vervolgens doorgevoerd worden in de governance en/of bedrijfsvoering van de FUMO.

1. Besluit/advies:

Het algemeen bestuur:

- Neemt kennis van de aanpak om tot het aanpassen van de Gemeenschappelijke Regeling FUMO te komen.

2. Argumenten

2.1 Het te doorlopen traject sluit aan bij bedoeling van de wetgever

De wijzigingen van de Wgr bieden mogelijkheden om de relatie met de vertegenwoordigende organen te versterken. Door actief met de herijking van onze GR aan de slag te gaan zorgen we voor een duurzame verbinding tussen onze raden, Provinciale Staten, algemeen bestuur waterschap en de FUMO. Er wordt voorzien in voldoende gelegenheid tot verdieping en discussie om tot een gezamenlijk gedragen eindresultaat (aangepaste GR FUMO) te komen.

3. Risico's

3.1 Standpunten over omgang met wijzigingen kunnen fundamenteel verschillen

Betrokkenen kunnen verschillend denken over de wijze waarop de wijzigingen doorgevoerd worden in de GR FUMO. Het is belangrijk hierover met elkaar het gesprek aan te gaan en het spectrum aan opvattingen op te halen voordat uiteindelijk besluitvorming plaatsvindt over de herijkte GR FUMO. Uiteindelijk dienen alle deelnemers één en dezelfde herijkte versie van de GR FUMO vast te stellen.

3.2 Onderlinge verhoudingen kunnen onder druk komen te staan

Sinds 2021 wordt gewerkt met de huidige governance waarbij sprake is van samenspel op verschillende niveaus en tussen de verschillende betrokken organisaties. Het doorvoeren van de wetwijzigingen zou ertoe kunnen leiden dat deze verhoudingen negatief worden beïnvloed, bijvoorbeeld doordat discussies binnen meerdere gremia plaatsvinden of stemverhoudingen voor spanningen zorgen. Het is daarom belangrijk dat tijdens het opstellen van de gewijzigde GR FUMO nagedacht wordt over de consequenties op de onderlinge verhoudingen zodat hier bij de verdere uitwerking en implementatie rekening mee wordt gehouden.

3.3 Wijzigingen kunnen gevolgen hebben voor de bestuurbaarheid van de FUMO

Veranderingen volgen elkaar steeds sneller op. Dat geldt ook voor de fysieke leefomgeving van Fryslân waarin de FUMO actief is: denk onder andere aan de bedrijvigheid, de Omgevingswet, (transitie)opgaven zoals circulaire economie en energie en alle bijbehorende wet- en regelgeving. Deze ontwikkelingen worden zo goed als mogelijk vertaald in de planning & controlcyclus. Het verbeteren van de positie van volksvertegenwoordigers bij de FUMO kan als ongewenst effect hebben dat langere termijnen aangehouden moeten worden (bovenop de verplichte veranderingen in de cyclus ten gevolge van de wetwijziging). In de praktijk betekent dit dat stukken eerder verzonden worden en daardoor een hogere mate van onzekerheid kennen en/of meer openstaande (PM-)posten bevatten. Er zal daarom een bewuste afweging moeten plaatsvinden over de gevolgen van bepaalde wijzigingen (extra zienswijzeprocedure of adviescommissie) op de bestuurbaarheid van de FUMO.

4. Financiën/financiële consequenties

Verschiedende wijzigingen hebben (potentieel) als consequentie dat er extra procedures worden gevoerd, een aanvullende overlegstructuur ontstaat en/of informatiestromen worden uitgebreid. Het is aannemelijk dat hier extra middelen voor nodig zijn (ondersteuning, vergoedingen etc.). Dit is ook onderwerp van gesprek en wordt betrokken bij de afwegingen en verdere uitwerking. Het is hierbij de inzet om de financiële consequenties binnen de huidige begroting te realiseren. Indien dit niet mogelijk is, dan ontvangt u een separaat voorstel.

5. Communicatie

Er is geen specifieke communicatie nodig. Afstemming verloopt doorlopend met de deelnemers (via de governance en de griffies). Als leden van het algemeen bestuur heeft u later ook een formele rol als lid van uw college.

6. Vervolg

De vervolgstappen zijn beschreven onder de drie sporen (zie Inleiding). Het besluitvormingsproces omtrent de wijziging GR FUMO dient (uiterlijk) afgerond te zijn op 30 juni 2024.